

Bolu Yöresinde Pediatrik Yaş Grubunda Görülen Deri Hastalıkları

Skin Disorders in Pediatric Age Groups in Bolu

Mualla Polat, Nadir Göksüğü, Ali Haydar Parlak, Yasemin Tahtacı,
Yaşar İbrahimbaş, Berna Kılıç, Betül Şereflican

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İzzet Baysal Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye

Özet

Amaç: Pediatrik dönemde deri hastalıkları sık görülmektedir. Epidemiyolojik verilere katkıda bulunmayı amaçlayarak polikliniğimize başvuran çocuk hastaları irdelemeyi, hastalık prevalansını, yaş ve cinsiyete göre hastalıkların dağılımını belirlemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada Ocak 2005- Temmuz 2007 tarihleri arasında Dermatoloji polikliniğine başvurmuş olan 16 yaş ve altındaki pediatrik hastalar yaş, cinsiyet, dermatolojik tanılar açısından retrospektif olarak incelenmiştir. Hastalar yaşlarına göre 5 ayrı gruba ayrılarak, her yaş grubu için en sık konulan tanılar araştırılmıştır. Sonuçlar Türkiye'den ve batı toplumlarından alınan verilerle kıyaslandı.

Bulgular: Polikliniğimize bu tarihler arasında toplam 17170 hasta başvurdu. Hastaların 624'ü (% 3,63) pediatrik yaş grubundaydı. Bu hasta grubunun yaşları 1 ay ile 16 yaş arasında idi ve yaş ortalaması 116,70 ± 58,08 ay olarak belirlendi. Hastaların 307'si (% 49,19) erkek, 317'si (%50,80) kızdı. Kız / Erkek oranı 1,03 idi. Erkeklerin yaş ortalaması 117,10 ay, kızların yaş ortalaması ise 116,33 ay idi. En sık görülen hastalık grubunu enfeksiyöz hastalıklar (%26,92) oluşturmaktaydı. Yaş grupların göre ayrıldığında, 0- 6 ay için erkeklerde atopik dermatit, kızlarda seboreik dermatit; 6 ay- 2 yaş grubunda erkeklerde ve kızlarda atopik dermatit; 2-6 yaş grubunda erkeklerde kongenital nevus, kızlarda verruca vulgaris; 6-12 yaş grubunda erkeklerde ve kızlarda verruca vulgaris; 12-16 yaş grubunda ise erkeklerde ve kızlarda akne vulgaris ilk sırayı oluşturmaktaydı.

Sonuç: Sonuçlarımız Türkiye'de yapılan diğer çalışmaların sonuçları ile uyumlu bulundu. Batı toplumunda tespit edilen hastalık dağılımından sonuçlarımız farklılık göstermekteydi. Toplumumuzdaki epidemiyolojik verilerin oluşturulması ve batı toplumunun verileriyle kıyaslanmasında çalışmamızın yararlı olabileceğini düşünmekteyiz. (*Turkderm 2008; 42: 22-5*)

Anahtar Kelimeler: Çocukluk dönemi, deri hastalıkları, prevalans

Summary

Background and Design: Skin disorders frequently appear in childhood. We studied the prevalence of skin disorders and the distribution of skin disorders according to age and gender in pediatric patients in Bolu and tried to contribute to epidemiological data.

Material and Method: The data of 624 patients in pediatric age group applying to our clinic between January 2005 and June 2007 reviewed retrospectively. The patients were divided into five age groups and the most frequent skin disorders in each age group were determined.

Results: A total of 17170 patients presented to our outpatient clinic between January 2005 and January 2007, 624 (3,63%) of them were aged between 1 month and 16 years and was mean of 116,70 ± 58,08 months age. In the study group 307 (49,19%) patients were male and 317 (50,80%) patients were female. The female to male ratio was 1,03. The mean age of the boys and girls was 117,10 months and 116,33 months, respectively. The most frequent skin disorders were skin infections (26,92%) in the whole study group. The most frequent disorder was atopic dermatitis in boys aged 0-6 months and seborrheic dermatitis in girls aged 0-6 months, atopic dermatitis in both boys and girls aged 6 months-2 years, congenital nevus in boys aged 2-6 years, verruca vulgaris in girls aged 2-6 years, verruca vulgaris in both boys and girls aged 6-12 years and acne vulgaris in both boys and girls aged 12-16 years.

Conclusion: The results of our study were concordant with other Turkish population study groups. When compared with western populations results, the distribution of skin disorders significantly different from our population results. We concluded that the results of our study may contribute to epidemiologic data. (*Turkderm 2008; 42: 22-5*)

Key Words: Childhood, skin disease, prevalence

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Mualla Polat, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İzzet Baysal Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, Bolu, Türkiye E-posta: polatmualla@gmail.com

Giriş

Pediatrik dönemde deri hastalıkları sık görülmektedir. Bu hastalıkların bir kısmı çocukluk çağında başlar, erişkin dönemde de devam edebilir. Bazıları ise çocuklukta artan oranda görülüp daha sonra azalır. Ancak sık görülen bu hastalıkların, yaş ve cinsiyete göre dağılımı ile ilgili bilgiler toplumumuzda yetersiz ve bölgeseldir^{1,2}. Bölgesel geri bildirimlerin bütüne ulaşmakta faydalı olabileceğini düşünerek, kendi bölgemize ait bilgileri sunup genel epidemiyolojik verilerin oluşturulmasına katkıda bulunmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Ocak 2005- Temmuz 2007 tarihleri arasında Dermatoloji polikliniğine başvuran 0-16 yaş arası 624 çocuk hasta retrospektif olarak analiz edildi. İncelenen dosyalardan yaş, cinsiyet, dermatolojik muayene bulguları ve dermatolojik tanı bilgileri kaydedildi. Dermatolojik hastalıklar on ayrı üst başlık ve bu başlıklar altında

	Olgu sayısı	
	n	%
Ekzema	126	20.19
Atopik dermatit	47	7.53
Kontakt dermatit	26	4.16
Seboreik dermatit	22	3.52
Nörodermatit	15	2.40
Numuler dermatit	11	1.76
Diaper dermatiti	5	0.80
Enfeksiyöz hastalıklar	168	26.92
Viral	85	13.62
Paraziter	41	6.57
Fungal	37	5.92
Bakteriyel	5	0.80
Sınıflandırılmayan diğer grup	108	17.30
Diğer	99	15.86
Pitriazis alba	9	1.44
Akne	98	15.70
Eritemli-skuamli dermatozlar	28	4.48
Psoriasis	12	1.92
Pitriazis rosea	12	1.92
Liken planus	1	0.16
PRP	1	0.16
PLK	1	0.16
Liken nitidus	1	0.16
Saç hastalıkları	16	2.56
Alopesi areata	14	2.24
Nevüs ve hamartomlar	36	5.76
Melanositik nevüs	24	3.84
Üretriker	22	3.52
Vitiligo	8	1.28
Tırnak hastalıkları	14	2.24
Toplam	624	100

da hastalık tanıları sıralandı. Hastalık gruplarının yaş gruplarına göre dağılımının farklı olabileceği düşünülerek hastalar 0- 6 ay, 6 ay- 2 yaş, 2- 6 yaş, 6- 12 yaş, 12- 16 yaş olmak üzere beş ayrı yaş grubuna ayrıldı. Her grup için en çok görülen ilk üç hastalık, bu gruptaki hasta sayısı ve kız- erkek hasta sayıları belirlendi. Veriler IBM uyumlu bilgisayarda SPSS (Statistical Programmes for Social Sciences)' de değerlendirildi. Sonuçlar ortalama \pm standart sapma olarak bildirildi.

Bulgular

Polikliniğimize bu tarihler arasında toplam 17170 hasta başvurdu. Hastaların 624'ü (% 3.63) pediatrik yaş grubundaydı. Hastaların yaşları bir ay ile 16 yaş arasında idi ve yaş ortalaması 116.70 \pm 58.08 ay olarak belirlendi. Hastaların 307'si (% 49.19) erkek, 317'si (%50.80) kızdı. Kız / Erkek oranı 1,03 idi. Erkeklerin yaş ortalaması 117.10 ay, kızların yaş ortalaması ise 116.33 ay idi. Dermatolojik hastalıklar on ayrı grupta kategorize edildi ve bu gruplardaki hastalık alt başlıklarındaki hasta sayıları belirlendi. En sık görülen hastalık grubu enfeksiyöz hastalıklar 168 (%26.92) olup, bunu ekzemalar 126 (%20.19), sınıflandırılmayan dermatozlar 108 (%17.30), akne 98 (%15.70), nevüs ve hamartomlar 36(%5.76), eritemli-skuamli dermatozlar 28 (%4.48), ürtiker 22 (%3.52), saç hastalıkları 16 (%2.56), tırnak hastalıkları 14 (%2.24) ve vitiligo 8 (%1.28) izlenmekteydi. Hastalık başlıkları ve tanı alan hasta sayıları tablo 1'de verilmiştir. Belirlenen on ayrı hastalık grubunun cinsiyete göre dağılımı Tablo 2'de belirtilmiştir. Yaş gruplarının göre ayrıldığında, 0- 6 ay için erkeklerde atopik dermatit, kızlarda seboreik dermatit; 6 ay- 2 yaş grubunda erkeklerde ve kızlarda atopik dermatit; 2-6 yaş grubunda erkeklerde kongenital nevus, kızlarda verruka vulgaris; 6-12 yaş grubunda erkeklerde ve kızlarda verruka vulgaris; 12-16 yaş grubunda ise erkeklerde ve kızlarda akne vulgaris ilk sırayı oluşturmaktaydı. Bu yaş gruplarında en sık tanı konan ilk 3 hastalık, hasta sayıları ve bu yaş grubundaki kız-erkek hasta sayıları Tablo 3'de verilmiştir.

Tartışma

Pediatrik yaş grubunda da deri hastalıkları sık görülmesine rağmen, literatürde çocuklarda görülen dermatolojik hastalıklara ait epidemiyolojik bilgilere yer veren çalışmalara az rastlanmaktadır.

Werboy ve ark. 340 hastalık serilerinde; infant dönemde çocuk bezi dermatitini, tüm yaş gruplarında atopik dermatiti, geç ço-

Tablo 2. Çocuk hastalarda tanımlanan hastalık gruplarının cinsiyete göre dağılımı

Hastalık	Erkek (307)		Kız (317)	
	n	%	n	%
Ekzema	62	20.19	64	20.18
Enfeksiyöz hastalıklar	84	27.36	84	26.49
Sınıflandırılmayan diğer grup	46	14.98	57	17.98
Akne	50	16.28	48	15.14
Eritemli-skuamli dermatozlar	15	4.88	14	4.41
Saç hastalıkları	8	2.60	12	3.78
Nevüs ve hamartomlar	18	5.86	18	5.67
Ürtiker	11	3.58	11	3.47
Vitiligo	4	1.30	4	1.26
Tırnak hastalıkları	9	2.93	5	1.57

Tablo 3. Çocuk hastalarda yaş ve cinsiyete göre en sık konulan tanılar

	Erkek			Kız		
	Hastalık	Sayı	Toplam hasta sayısı	Hastalık	Sayı	Toplam hasta sayısı
12-16 yaş	Akne vulgaris	45	116	Akne vulgaris	43	113
	Verrüka vulgaris	6		Verruka vulgaris	10	
	Folikülit	4		Nörodermatit	6	
6-12 yaş	Verrüka vulgaris	18	98	Verruka vulgaris	20	117
	Atopik dermatit	10		Atopik dermatit	8	
	Alopesi areata	6		Akne vulgaris	7	
2-6 yaş	Konjenital nevüs	7	57	Verruka vulgaris	6	54
	Atopik dermatit	6		Akut ürtiker	4	
	Tinea kapitis	6		Pikür	4	
6 ay-2 yaş	Atopik dermatit	6	24	Atopik dermatit	3	26
	Pikür	4		İlaç erüpsiyonu	3	
	Seboreik dermatit	3		Seboreik dermatit	2	
0-6 ay	Atopik dermatit	3	12	Seboreik dermatit	2	7
	Seboreik dermatit	3		Atopik dermatit	1	
	Diaper dermatit	2		Akut ürtiker	1	

cukluk döneminde ise akne vulgarisi en sık rastlanan hastalıklar olarak belirtmişlerdir³. Hayden ve ark. 1547 hastalık serilerinde en sık karşılaşılan dermatolojik hastalığın %36 ile deri enfeksiyonları olduğunu, bunu %16 ile çocuk bezi dermatiti ve %9 ile atopik dermatitin takip ettiğini bildirmişlerdir⁴. Çalışma sonuçlarımızla benzer şekilde enfeksiyöz hastalıklar ilk sıralarda görülse de batı toplumlarında daha çok alerjik hastalıkların ilk sıraları aldığı bildirilmektedir⁵.

Türkiye'ye ait çalışmalar da az sayıdadır. Öztaş ve ark. çocuk esirgeme kurumunda sağlıklı çocukların dermatolojik muayeneleri ile elde ettikleri sonuçlara göre alerjik hastalıklar ilk sırayı almış, bunu bakteriyel hastalıklar izlemiştir⁶. Ayrıca pediatrik yaş grubunda akne vulgaris ve onikomikoz gibi spesifik bazı hastalıkların prevalansına ait çalışmalar da mevcuttur^{7,8,9}. Ancak yaş grubuna ve cinsiyete bağlı tanı verileri bildiren kapsamlı çalışmalar Oruk ve ark. tarafından ve Tekin ve ark. tarafından bildirilmiştir^{1,2}.

Oruk ve ark. 1276 hasta ile yapılan çalışmalarında en sık alerjik hastalık tespit ettiklerini, bunu viral hastalıkların ve eritemli-skuamli hastalık grubunun takip ettiğini bildirmişlerdir. Aynı çalışmada alerjik hastalıkların kız çocuklarında erkeklere oranla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek olduğunu diğer hastalıklarda ise bir fark tespit etmediklerini belirtmişlerdir². Çalışmamızın sonuçları ile karşılaştırdığımızda en sık tespit edilen hastalık yönünden sonuçlarımızla uyumsuz gibi görülmesine rağmen; enfeksiyöz hastalıklar başlığı altındaki viral, bakteriyel ve paraziter hastalıklar toplandığında bu oranın %27'e ulaştığı ve birinci sıraya yerleştiği ve dolayısıyla sonuçlarımızla uyumlu olduğu görülmektedir.

Tekin ve ark.'nın 1383 hastalık serilerinde en sık ekzema, ikinci sırada enfeksiyon hastalıkları ve üçüncü sırada sınıflandırılmayan hastalıklar yer almıştır. Hastalık gruplarının cinsiyet dağılımları incelendiğinde ekzemaların kızlarda erkeklerden, sınıflandırılmayan hastalıklar grubunun ise tersine erkeklerde kızlardan istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek olduğunu, diğer dermatozlarda ise anlamlı bir farklılık olmadığını bildirmişlerdir. Aynı çalışmada yaş gruplarına göre hastalık gruplarının dağılımına bakıldığında; 12- 16 yaş grubunda %25.2 ile akne, 6- 11 yaş gru-

bunda %32.1 ile enfeksiyöz hastalıklar, 3- 5 yaş grubunda %39.8 ile ekzemalar, 0- 2 yaş grubunda ise %47.5 ile ekzemalar en sık görülen hastalıklar olarak belirtilmiştir¹. Çalışmamızda en sık görülen hastalık grubu enfeksiyöz hastalıklar olup, bunu ekzemalar ve sınıflandırılmayan dermatozlar izlemekteydi. Tekin ve arkadaşlarının sonuçlarından farklı olan ekzema ve enfeksiyöz hastalık sıklığının sırasıydı. Üçüncü sıradaki hastalık her iki çalışmada da aynı idi. Yaş gruplarına göre bakıldığında 12- 16 yaş grubunda ve 6- 12 yaş grubunda en sık görülen hastalıklar benzerdi. Çalışmamızda hastaların yaş grupları Tekin ve ark.'nın çalışmalarından farklı olarak 2- 6 yaş, 6 ay- 2 yaş ve 2- 6 ay gruplarına da ayrılmıştır. Bu ayrı bölümlenmeden kaynaklanabilecek bazı farklılıklar mevcuttur. Tekin ve ark. 3- 5 yaş grubu için en sık görülen hastalığı ekzemalar olarak bildirirken, sonuçlarımızda 2- 6 yaş grubunda en sık erkeklerde nevuslar, kızlarda ise verruka vulgaris görülmektedir. Genel hasta içerisinde hamartomlarla birlikte nevuslar % 5.76 ile diğer çalışmalara benzer oranlardadır^{1,2}. Sonuçlarımızda bu yaş grubunda ilk sırada nevusların yer alıyor olmasında ebeveynlerin endişelerinin rol oynadığını düşünüyoruz. Kızlarda ise verruka vulgaris sıklığı toplu yaşamın başlamasıyla açıklanabilir. 2- 6 ay ve 6 ay-2 yaş gruplarında ise Tekin ve ark.'nın sonuçlarıyla benzer şekilde en sık ekzemalar görülmektedir.

Akne vulgaris genel sıralamada dördüncü olarak yer almaktadır. Akne vulgaris prevalansı 11.8 ile 16.7 arasında bildirilmektedir. Çalışmamızda % 15.7 oranında tespit etmemize rağmen 12- 16 yaş grubunda hem erkeklerde hem de kızlarda ilk sırayı oluşturmaktaydı. Bu dönem içinde % 36.5 ile en sık görülen dermatoz olarak ortaya çıkmaktadır¹⁰. Türkiye'den yapılan çalışmalarda da genel popülasyon ve yaş grubu için verilen değerler çalışmamızla benzerlik göstermektedir^{1,5,7}.

Oruk ve arkadaşları eritemli skuamli hastalık görülme oranını %15 olarak belirtmişler ancak bu gruba seboreik dermatiti de dahil etmişlerdir. Alt başlıkları çalışmamıza uygun olan Tekin ve arkadaşlarının çalışmasında % 6,7 olan bu oran çalışmamızda ise % 4.48 olarak tespit edilmiştir. Ulusal makalelerde bildirilen oranlardan daha az olmakla birlikte yurtdışından bildirilen çalışmalarda belirtilen oranlar (% 4.41) çalışmamızda ortaya çıkan verilerle benzerlik göstermektedir^{1,2,11}. Diğer çalışmalarla uyumlu

olarak eritemli skuamli hastalıklardan en sık psöriazis ve pitriazis rosea tespit edilmiştir.

Çalışmamızda düşük oranlarda tespit edilmiş olan ürtiker, saç hastalıkları, tırnak hastalıkları ve vitiligo pediatrik dönemde nispeten az görülen hastalıklar olup tespit edilen oranlar farklı çalışmalarla benzerlik göstermektedir^{12,13}.

Sonuç olarak polikliniğimize başvuran pediatrik hastaların aldıkları tanılar daha önce yapılan çalışmalarda sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Ancak bu çalışmanın sadece Bolu yöresinde bizim polikliniğimize başvuran hastaları kapsıyor olması ve aslında yetişkin hasta sayısına oranla normalden daha az pediatrik hasta bakılmış olması nedeniyle tüm popülasyonu yansıtmamakla birlikte, çalışmamızın ülkemize ait genel verilerin oluşturulmasında, pediatrik yaş grubunun dermatolojik problemlerinin doğru tanımlanmasında ihtiyaç duyulan geniş epidemiyolojik çalışmalara katkı sunacağını düşünüyoruz.

Kaynaklar

1. Tekin NS, Sezer T, Altınyazar C, Koca R, Çınar S: Zonguldak bölgesinde çocukluk çağıında görülen deri hastalıklarının prevalansı: Beş yıllık retrospektif analiz. T Klin J Dermatol 2007; 17: 92-8.
2. Oruk Ş, İlter N, Atahan ÇA, Gürer MA: Çocuklarda dermatolojik problemler. T Klin J Dermatol 2002; 12: 1-4.
3. Verboy JL: Skin problems in children. Practitioner 1976; 217: 403-415.
4. Hayden GF: Skin diseases encountered in a pediatric clinic. A one-year prospective study. Am J dis Child 1985; 139: 36-38.
5. Wenk C, Itin PH: Epidemiology of pediatric dermatology and allergology in the region of Aargau, Switzerland. Periatr Dermatol 2003; 20: 482-7.
6. Öztaş P, Önder M, Atahan Ç, Öztaş MO: Çocuk esirgeme kurumu çocuklarında deri bulguları. Sted 2001; 10:
7. Güldü A, Akyol M, Özçelik S, Marufihah M, Polat M: Sivas il merkezindeki ilköğretim okullarında akne vulgaris prevalansı. TÜRKDERM 2002; 36: 202-5.
8. Güneş Ş, Çalka Ö, Çınar S, Tufan H, Ergenekon G: İstanbul'da ilkokul çocuklarında onikomikoz sıklığı. Tıp Araştırmaları Dergisi 2003; 1: 1-3.
9. Utaş S: Atopik dermatit. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci 2005; 1: 61-7.
10. Larsson PA, Liden S: Prevalance of skin disease among adolescents 12- 16 years of age. Acta Dermatovenerol (Stockholm) 1980; 60: 415- 23.
11. Raychaudhuri SP, Gross J: A comparative study of pediatric onset psoriasis with adult onset psoriasis. Pediatr Dermatol. 2000;17:174-8.
12. Bahadır S, Yaylı S: Çocuklarda vitiligo, epidemiyoloji ve etyoloji. I. Ulusal Pediatrik Dermatoloji Günleri, Kayseri, Turgut yay 2004; 8- 6.
13. Tomaç N, Eldeş N: Ürtiker, anjiödem ve ilaç döküntüleri. Türkiye Klinikleri. J Pediatr Sci 2005; 1: 79-83.
14. Şentürk N: Çocuklarda görülen tırnak hastalıkları. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci 2005; 1:168-76.